

Yo vusuludzwa,
i tevhedza CAPS

Gireidi ya

3

Zwikili zwa Vhutshilo
nga Tshivenda

Bugu ya 1
Themo 1 & 2

ISBN 978-1-4315-0283-7

9 781431 502837

LIFESKILLS IN TSHIVENDA
GRADE 3 – BOOK 1
TERMS 1 & 2

ISBN 978-1-4315-0283-7

15th Edition

THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.

Workbooks available in this series:

- Grade R
(in all official Languages);
- Literacy/Home Language Grades 1 to 6
(in all 11 official Languages);
- Mathematics Grades 1 to 3
(in all 11 official Languages);
- Mathematics Grades 4 to 9
(in Afrikaans and English);
- Life Skills Grades 1 to 3
(in all 11 official Languages); and
- Grades 1 to 6 English First Additional
Language.

Dzina:

Kilasi:

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Zwi re ngomu

Themo ya 1	Siatari
1 Nne	2
2 Tshikoloni tsha hashu.....	4
3 Zwothe nga ha nne	6
4 Vhahulwane na vhatuku.....	8
5 Vhudipfi.....	10
6 Zwithu zwine nda zwi funesa ...	12
7 Vhudipfi.....	14
8 U ditola	16
9 Mutakalo na Thusothanzi.....	18
10 U swa.....	20
11 Ndi tsireledza muvhili wanga ...	22
12 U ditsireledza	24
13 Muvhili wanga, mutakalo wanga	26
14 Pfanelo na vhudifhinduleli	28
15 Pfanelo na vhudifhinduleli	30
16a Maɖuvha a tshipentshela a vhurereli na zwiwvevho.....	32
16b Ndi a ditola hafhu.....	33

Themo ya 2	Siatari
17 Kujele ku re na mutakalo	34
18 Kujele kwashu.....	36
19 Kujele ku re na mutakalo ngomu.....	38
20 U la zwavhudi	40
21 Zwikhokhonono.....	42
22 Zwiwve hafhu nga zwikhokhonono	44
23 Haya ha zwikhokhonono.....	46
24 Tongisani vhutsila he na ita.....	48
25 Tshitendeledzi tsha vhutshilo ...	50
26 Zwitendeledzi zwa vhutshilo.....	52
27 Tshifuwohaya tshanga	54
28 U vhavhalela vhupo hashu.....	56
29 Mvusuludzamalaɖwa	58
30 Maɖuvha a tshipentshela a vhurereli na zwiwvevho.....	60
31 Fhethu ho fhambananaho ha u rabela.....	61
Tanziela	62
Dikishinari yanga	63

Vho Angie Motshekga
Minista wa Muhasho wa
Pfunzo ya Muteo

Vho Dr Reginah Mhaule
Muthusaminista wa Pfunzo
ya Muteo

Bugu idzi dzo iwalelwa vhana vha Afrika Tshipembe, mushumo wa hone wo rangiwa phanda nga Minista wa Pfunzo ya Muteo, Vho Angie Motshekga na Muthusaminista wa Pfunzo ya Muteo, Vho Dr Reginah Mhaule.

Bugu dza mishumo dza Rainbow ndi tshipida tsha zwe Muhasho wa Pfunzo ya Muteo wa ita zwa u khwi isa vhukoni ha vhagudi vha Afrika Tshipembe vha gireidi dza rathi dza u ranga. Sa tshinwe tsha zwithu zwiwvevho zwa Pulanetshumisi ya Muvhuso, thandela iyi yo konadzea nge ya lambedzwa lu sa vhudziswi nga Muhasho wa Gwama la Lushaka.

Hezwi zwo ita uri Muhasho u kone u bveledza bugu idzi, dzi kha nyambo dzothe dza tshiofisi, dzi tshi waniwa mahala.

Ri na fulufhelo la uri bugu idzi dzi do thusa vhadededzi (vhagudisi) mushumoni wavho wa u funza wa ɖuvha linwe na linwe khathihi na u vha na vhuṭanzi uri vha khunyeledze kharikhu lamu yotho. Ro ita nga vhuronwane uri ri sumbedze ndila vhadededzi kha nyito nge ra shumisa aikhoni dzi no sumbedza uri mugudi u tea u ita zwifhio.

Ri na fulufhelo li no bva li mbiluni uri vhana vha do dhiphi a nga u shumisa bugu idzi zwenezwi vha tshi khou aluwa na u guda, khathihi na uri na vhonevho, sa mudededzi, vha do dhiphi a na vhana avha.

Ri ri kha vhone na vhagudi vhavho, ngavhe zwi tshi vha nakela musi vha tshi shumisa bugu idzi. Zwi pfumbe.

Gireidi ya 3

Zwikili zwa Vhutshilo
nga TSHIVENDA
Bugu ya I

Bugu iyi ndi ya:

Nne

Kha ri n̄wale

Muṇwe na muṇwe washu ha fani na muṇwe nahone roṭhe ri vhathu.
Ḑadzani ḽinwalo ḽa vhuṇe ḽi no amba nga inwi. Itani tshiṭembe tsha ID.
Musi no no f'hedza, ni sumbedze khonani yaṇu.

Inwi na khonani yaṇu ni fana nga mini na
f'hambana nga mini?

ḽinwalo ḽa vhuṇe

Dzina: _____

Miṇwaha: _____

Ḑuvha ḽa Mabebo:

_____ ṇwaha _____ ṇwedzi _____ ḑuvha

He wa bebelwa hone: _____

Mutukana kana musidzana: _____

Luambo lwa hayani: _____

Muvhala wa mavhudzi: _____

Vhunṭha: _____ cm

Muvhala wa maṭo: _____

Tsaino

Ḑioleni.

Themo ya I – Vhege ya I – Bammbiri ḽa u shulela ḽa

Kha ri ambe

Lingedzani u elelwa
vhutshilo haṅu u swika zwino

Ni elelwa u swika ngafhi?

Ni kha di humbula duvha laṅu la mabebo
la vuvhili?

Ni kha di humbula musi ni tshi thoma
tshikolo?

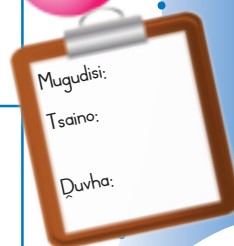

Kha ri ṅwale

Ṁwalani mutalotshifhinga
wa vhutshilo haṅu.

Ndo bebwa nga	Ndo thoma u amba nga	Ndo thoma tshikolo nga	Ndo phasela kha gireidi 3 nga
ṅwedzi			
ṅwaha 20 _____	20 _____	20 _____	20 _____

Mugudisi:
Tsaino:
Duvha:

2

Tshikoloni tsha hashu

Mudededzi (mugudisi) wanu vha do ni thusa u nwala mutalotshifhinga wa tshikolo tsha vhoiwe. Ro dzula ro ni thomela wone. Mudededzi wanu vha do ni vhudza zwiwwe zwithu zwiwulwane zwine na nga dzhenisa.

Kha ri ite nyito

Tshikolo tsha vhoiwe tsho thoma lini?	Vhophirintsipala vha vhoiwe vho thoma u shuma lini?		

Kha ri nwale

Divhazwakale ya tshikolo tsha hanu ndi ifhio? Wanani phindulo ya mbudziso dzi re afho fhasi ni dzi nwale zwickhalani zwi re kha kholomo ya u thoma. Olani zwifanyiso ni tshi sumbedza divhazwakale iyi.

Tshikolo tsha hanu tsho thoma nga nwaha ufhio? 	Olani tshifanyiso tsha tshikolo tsha hanu.
Phirintsipala (tshohoyatshikolo) wa u thoma o vha e nnyi? 	

Duvha:.....

Muano wa tshikolo wo vha u uf'hio?
U kha di vha wo ralo?

Olani betsho ya tshikolo.

Bulani tshinwe tshithu tsha
tshipentshela tshi no kwama tshikolo
tsha hanu. (Thamusi ho vhuya ha
vha na mugudi wa tshipentshela kana
vhukoni ha tshipentshela he ha itwa.)

Olani tshifanyiso tshi no sumbedza uri
tshikolo itshi ndi tsha tshipentshela
nga mini.

Bvelani nnda

Musi ni sa athu u ya nnda u ya u ita ndowendowe, thomani ni onyolowe sa tshimange. Hezwi zwi do ni thusa uri muvhili u si konde u tsharamuwa. Ni dovhe ni onyolowe hafhu musu no no fhedza ndowendowe u itela u digedza na u femuluwa. Hezwi zwi do ni thusa uri misipha i si vhavhe nga murahu. Zwino itani zwine a vha vhana vha khou ita.

Mudededzi wanu vha do vhidzelela dzina
lanu vha ni posa bola. I gavheni i sa athu
wela fhasi.

Zwino lingedzani u gavha bola nga
mukhwama musu khonani yanu a tshi
ni posa yone.

Posani bola kha khonani yanu ni vhone
arali a tshi nga i gavha nga mukhwama.

Onyolowani sa tshimange ni awele.

3

Zwothe nga ha nne

Kha ri ambe

Humbulani nga tshirwe tshithu tshi no takadza tshe tsha bvelela kha inwi kale ni vhudze khonani yaṅu u itela uri a kone u ni ṭalukanya zwavhudi.

Ndo vha ndi na minwaha miṭanu musi ndi tshi ya lwanzheni lwa u thoma.

Ndo wa kha guvha ndi na minwaha miṇa

Kha ri ambe

Vhudzani khonani yaṅu uri uyu muthu o shanduka hani u bva a tshee tshixele u swika a tshi vha mulala.

tshixele

ṛwana

ṛwana wa tshikolo

khomba

mualuwa

mulala

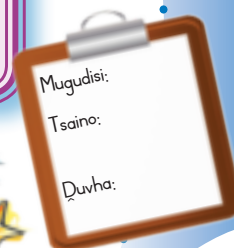
Duvha:.....

Bvelani nnda

Zwi iteni ni kha tshigwada. Disikeleni luimbo ni tshine.
Musi ni kha tshigwada, riwalani maipfi a luimbo ulu tshikhalani tshi re
afho fhasi. Zwino sumbedzani kilasi yanu uri luimbo lwanu lu imbiswa
hani zwenezwi ni tshi khou tshina.

4

Vhahulwane na vhatuku

Kha ri ambe

Ambani ngauri vhana vhahulwane na vhaaluwa vha fhambana hani na vhoiwe.

Vhathu vha aluwa na tshifhinga. Muvhala wa mavhudzi u a shanduka, maipti avho a a shanduka, misipha i a denyefhala nahone vha vha na vhuṭali vhezhi.

Vhathu vha shanduka nga ndilade musi vha tshi aluwa?

Kha ri ṛwale

Ndi zwifhio kha zwi tevhelaho zwine na zwi ita nga ndila i sa fani na ya vhabebi vhanu.

		Nṛe		Vhabebi vhang	
U gidima ni sa ḍinetisi.					
U tamba khadi.					
U vhal					
U reila goi.					
U tamba nṭha ha miri.					

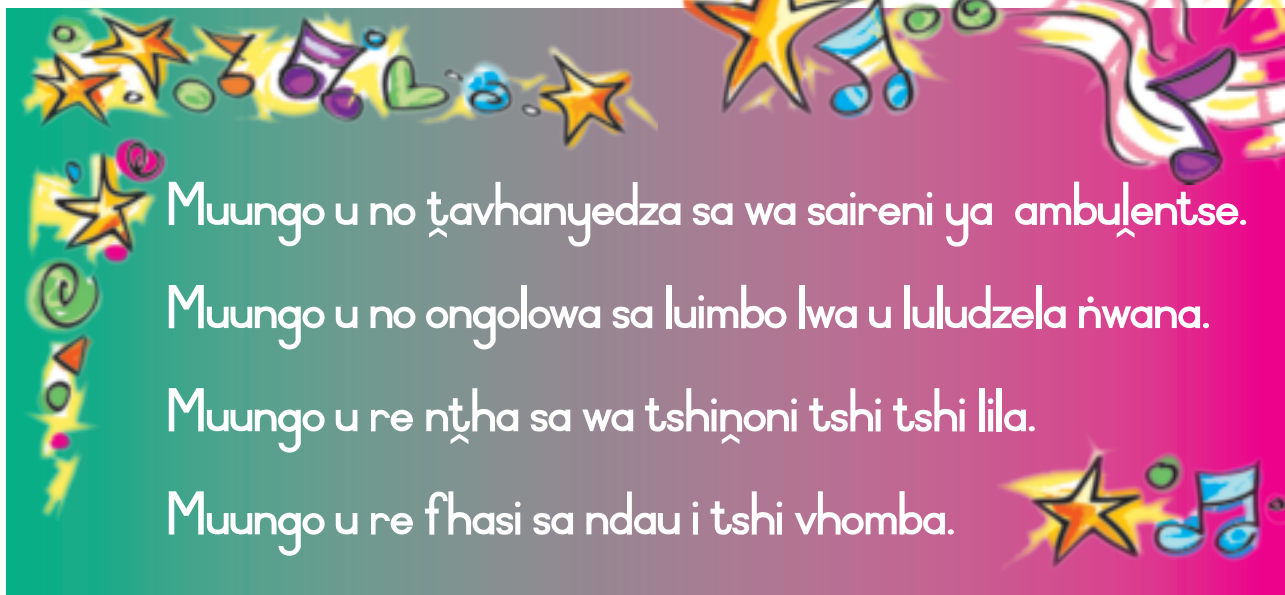
Duvha:.....

Kha ri imbe

Kha ri dilugisele u imba.
Itani miungo iyi.

Muungo u no ṭavhanyedza sa wa saireni ya ambulentse.

Muungo u no ongolowa sa luimbo lwa u luludzela n̄wana.

Muungo u re n̄tha sa wa tshin̄oni tshi tshi lila.

Muungo u re fhasi sa ndau i tshi vhomba.

Bvelani n̄nda

Ni nga gavha bola?

Posani bola ya thenisi muyani ni i gavhe nga zwanda zwivhili.

I poseni n̄tha ni phaphathe zwanda ni sa athu i gavha.

Bammbisani bola ya
thenisi fhasi.

Zwino itani bethe ni tshi shumisa mabammbiri o pombiwaho kana
thanda. Zwi shumiseni kha u bammbisa bola fhasi.

Zwino navhani sa tshimange.

Mugudisi:

Tsaino:

Duvha:

Kha ri ambe

Vhudipfi

Lavhelesani zwifanyiso izwi ni bule uri avha vhana vha khou dipfa nga ndilade. No no vhuya na dipfa nga iyi ndila? Nwalani uri vhana vha dipfa hani. Shumisani maipfi aya uri a ni thuse.

vho tungufhala

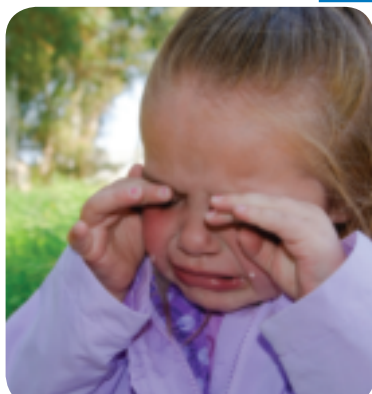
vho takala

vha khou disola

vho tshuwa

vha a dihudza

vho sinyuwa

Bvelani nnga

Tambani mutambo wa thenisi ni tshi ita ndowendowe ya u rwa nga tshaphanda na nga tshamurahu.

Kha ri ambe

Ndi mini zwi no ni takadza?

Ndi mini zwi no ni tungufhadza?

Kha ri nwale

Ndi mini zwi no ni singusa?

Nwalani zwi nwalwaho kha dayari zwa duvha lithihi musi we na pfa no takala. Anetshelani zwe zwa bvelela kha inwi.

Dayari yanga

Nwalani zwi nwalwaho kha dayari zwa duvha lithihi musi we na pfa no tungufhala. Anetshelani zwe zwa bvelela zwe zwa ni tungufhadza.

Dayari yanga

6

Zwithu zwine nda zwi funesa

Themo ya 1 – Vhege ya 3 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri nwale

Talutshedzani tshigwada tshanu uri ndi nyito dzifhio dzine na takalelesa u ita. Zwino nwalani madzina a nyito idzi zwikhalani zwi re kha mepe wa mihumbulo.

Blank pink sticky note for labeling.

Blank yellow sticky note for labeling.

Blank purple sticky note for labeling.

ZWINE NDA
TAKALELESA
U ITA.

Blank green sticky note for labeling.

Blank light blue sticky note for labeling.

Blank light blue sticky note for labeling.

Kha ri ole

Zwino shumisani mepe wanu wa mihumbulo kha u riwala phara i no amba nga zwine na takalelesa u ita nauri ndi nga mini ni tshi takalelesa nyito idzi.

Zwine zwa ntakadzesa

Kha ri ite nyito

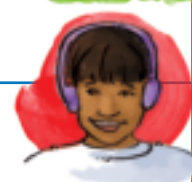
Shumisani vumba la u tambisa kha u vhumba tshifhatuwotshirwethuwi na tshifhatuwotshisinyuwi.

Kha ri ambe

Vhudzisani khonani tshanu uri dzi takalela u ita zwifhio. Kha larani tshibuloko tshithihi misi yotlhe musi vha tshi sumbedza u takalela nyito ngede.

5					
4					
3					
2					
1					
	U imba	U vhalala	U ola	Mitambo	Mbalo

Ndi nyito ifhio ine ya takaleleswa?

Mugudisi:
Tsaino:
Duvha:

7

Vhudipfi

Lavhelesani tshiṁwe na tshiṁwe tsha hezwi zwifanyiso ni ambe ngauri ni nga thusa avha vhana nga ndilade uri vha ite zwo teaho. Itani thiki kha phindulo i re yone.

Kha ri ambe

	A ni koni u tshimbila ni songo bonya matṱo!	
	Tshukhwi! Litshani ndi ni thuse u tshi doba!	
	Eish! Kheihā bola yaṁu.	
	Ohoo! Iyani u tambela kule hangei!	
	Ndi yanga nahone ndi nga si ni fhe.	
	Idani mungana wanga ri le roṱhe tshokoleithi.	

Kha ri ṁwale

Khonani dza mbiluni ndi khonanide?

Arali nda khakhela muniwe muthu ndi a humbela pfarelo.

Arali nda vhona khonani yanga a tshi khou kundelwa ndi a mu thusa.

Nwalani zwiñwe zwithu zwi vhili hafhu zwine khonani dza mbiluni dza itelana.

Kha ri ambe

Lavhelesani tshiñwe na tshiñwe tsha hezwi zwifanyiso. Ambani ngazwo. Zwino nangani tshifanyiso ni ite litambwa ngatsho. Zwino nangani tshifanyiso tshithihi ni ite litambwa latsho ni tshi sumbedza zwe zwa bvelela.

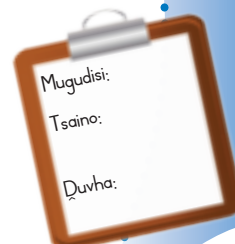
Zwino nwalani litambwa li no amba nga tshifanyiso tshe na nanga. Nwalani madzina a vhabvumbedzwa kha kholomo ya u thoma.

Bvelani nnga

Edzisani hezwi zwithu.

- Gidimani ni tshi mona na mudavhi. Musi mudededzi vha tshi ri "shanduka" ni a rembuluwa na gidima ni tshi humela murahu.
- Zwino bammbisani bola ni tshi khou tshimbila nga tshaphanda.

U ditola

Kha ri riwale

Ditoleni

	✓	✗
Ndi khonani ya mbiluni.		
Ndi a vhavhalela khonani dzanga.		
Ndi a sea na vhañwe vhana vha kilasini yanga.		
Vhunzhi ha vhana vha kilasini yanga vha a mpfuna.		
Tshifhinga tshothe ndi na vhulenda kha vhañwe vhathu.		

Kha ri ite nyito

Itelani muñwe muthu ane na mu takalela garaṭa. Olani tshifanyiso nga nnda hayo na mulaedza wa tshipentshela nga ngomu.

Duvha:.....

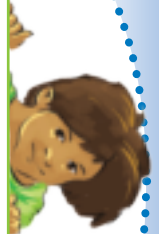
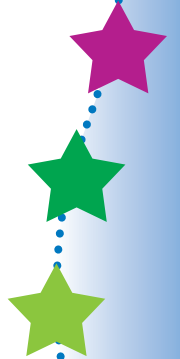

Kha ri n'wale

Olani tshifanyiso tsha khonani dzaṅu, kana mudededzi waṅu, kana mashaka ane a vha a tshipentshela kha inwi. Nwalani madzina avho.

Vhathu vhane nda tshila navho vha tshipentshela

Zwino nwalani tshalutshedzo ya avha vhathu na uri ndi nga mini vhe vha tshipentshela.

Mugudisi:
Tsaino:
Duvha:

9

Mutakalo na Thusothanzi

Themo ya 1 – Vhege ya 5 – Bammibiri la u shulela la

Kha ri ambe

Ambani nga zwine zwa
khou bvelela tshifanyisoni.

No no vhuya na bva mikota?

Ni tea u ita mini arali na nga
thoma u bva mikota?

Ni a divha hune bogisi la
Thusothanzi la dzula hone?
Bulani uri li ngafhi. Li

Tokomelwani.

Kanzhi u tshuwa a ho ngo tea.
Ni elelwe u sa fanywa no kwama
malofha a muwe muthu.

Zwine na nga ita arali ni tshi khou bva mikota

1

Dzulelani phanda no kotamisa thoho.

2

Pwatulani ningo lwa minete 2 ni feme
nga mulomo.

3

Vheyani tshinwe tshithu tshi no khou
rothola kha mutsinga sa thavhula
yo nukalaho kana matombo a a aisi o
putelwa kha thavhula.

4

Ni songo fumula ningo musu mikota
yo no ima.

5

Arali mikota ya sa ima nga murahu ha
minete ya 15, iyani ha dokotela kana
muongi (nese).

U londa zwilonda

Kha ri vhale

Zwitzhili a ri koni u zwi vhona ngeno zwi hothehothe. Arali ra nga dihuvhadza ri tea u ita uri zwilonda zwashu zwi dzule zwo kuna u itela uri zwi si dzhene zwitzhili.

Kha ri ambe

Talutshedzani khonani dzanu uri tshilonda tshi tanzwisa hani. Vha sumbedzeni uri vha tea u ita mini.

U katudza malofha a mbonzhe

Ni songo vuwa no fara malofha a muniwe muthu.

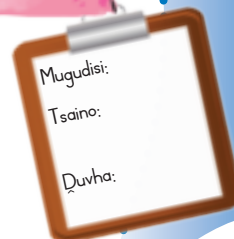
Arali ni tshi khou thusa muniwe muthu o huvhalaho, ni shumise magilafu tshifhinga tshothe.

Katudzani u bva ha malofha nga u imisela tshanda ntha kha levele ya mbilu.

Lingedzani u katudza u bva ha malofha nga u ndondomedza banditshi i si na tshika kha mbonzhe.

Arali mbonzhe yo tsesa nahone malofha a sa imi u bva, iyani ha dokotela kana kiliniki.

Wanani nomboro ya shishi ine na nga founela khayo. Lutingo: _____

10

U swa

Themo ya 1 – Vhege ya 5 – Bambiri la u shulela la

Kha ri vhale

Arali na nga fara tshinwe tshithu tshi no fhisa ni do swa.
Ni nga ita mini arali muniwe muthu a tshi nga swa?

Rothodzani afho he ha swa nga magi a no rothola lwa minete ya 10.
Hezwi zwi thusa uri lukanda lu rothodzwe.

Pombololani kana khurumululani afho he ha swa.
Ni songo bvula tshiambaro arali tsho nambatela lukanda.

Ni songo pomba he ha swa ni vhe na vhuṭanzi uri a hu rungunyi.

Arali he ha swa ho tsesa nahone hu hu hulwane u fhira tshanda
tshanu nga ngomu, iyani ha dokotela nga u tṱavhanya.

Bvelani nṱa

Fhufhani nzambo ya fhasi.

Dzhiani vhutanda vhuraru kana zwipida zwiraru zwa thambo. Musi no no
fhufhela vhukati hazwo, zwi vheeni zwo no vha kule na kule ni vhone uri
ndi nnyi ane a nga fhufha u fhira vharwe.

Kalani he na lavhutshela hone.

Sedzani ni vhone arali khonani
yanu a tshi nga lavhuwa u
fhira inwi.

Bvelani nṱa

Itani bara.

Inwi na khonani dzanu
sielisanani u vha bara.

Zwino sielisanani u dzungudza
thambo uri khonani dzanu dzi
kone u i fhufha.

Kha ri ambe

Hu khou bvelela mini zwifanyisoni izwi?
Vhathu vha swa nga ngila dziṛwe dzifhio?

Ṓwalani milayo i re na ndeme ine na tea u elelwa musu ni tshi tea u thusa musu:

Muthu a tshi khou bva mikota

Muthu e na tshilonda

Muthu o swa

Mugudisi:
Tsaino:
Duvha:

11

Ndi tsireledza mvhili wanga

Themo ya 1 – Vhege ya 6 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri ambe

Ri tea u tsireledza mivhili yashu.

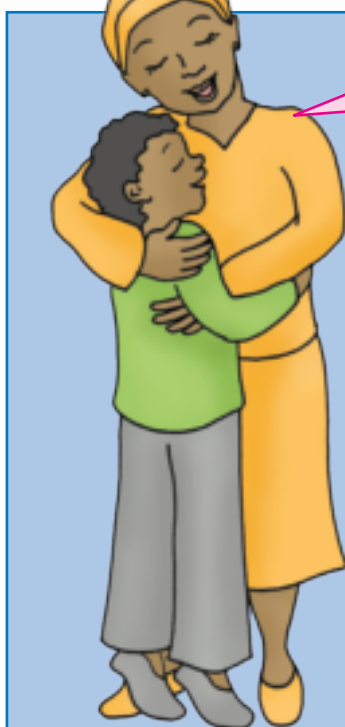
Musi ri tshi takalela tshinwe tshithu ri vha na vhudipfi ha uri "ee" mbiluni dzashu, ra tama zwi sa swiki hune zwa fhela.

Musi tshinwe tshithu tshi tshi ita uri ri pfe ri songo digeda ri vha na vhudipfi ha "hai" mbiluni dzashu, ra tama itsho tshithu tshi tshi ima.

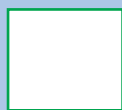

Kha ri nwale

Dzhenisani thiki ☐ arali tshifanyiso tshi tshi sumbedza nyito yo tsireledzeaho kana tshifhambano ☐ arali nyito i na khombo ngomu. Zwino riwalani fhungo nga fhasi ha tshifanyiso tshinwe na tshinwe ni tshi bula uri ndi nga mini ni tshi vhona u nga nyito yo tsireledzea kana i na khombo ngomu.

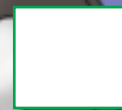

Mma vha a ni funesa.

Kha dzhene goloini ri tuwe rothe. Ndi do mu fha malegere.

A thi vha divhi ne. Kha vha do tuwa!

A thi ni funi na luthihi.

Zwino no nakelela hani ngoho.

U bula uri hai

Zwi a konda uri hai, f'hedzi no tea u amba uri hai arali muñwe muthu a tshi ita uri ni pfe ni songo dgeda.

Arali muthu a tshi ita uri ni vhe na vhudipfi ha "hai" nahone a tshi ita uri ni pfe ni songo dgeda, vhudzani muthu muhulwane ane na mu fulufhela.

Kha ri ñwale

Nangani vhathu vhararu vhane na nga vha fulufhela ni talutshedze uri ndi nga mini ni tshi vha fulufhela.

Ñwalani ngila ine na nga vhudza ngayo muthu ane na mu fulufhela zwithu zwi sa takadzi zwe na tangana nazwo.

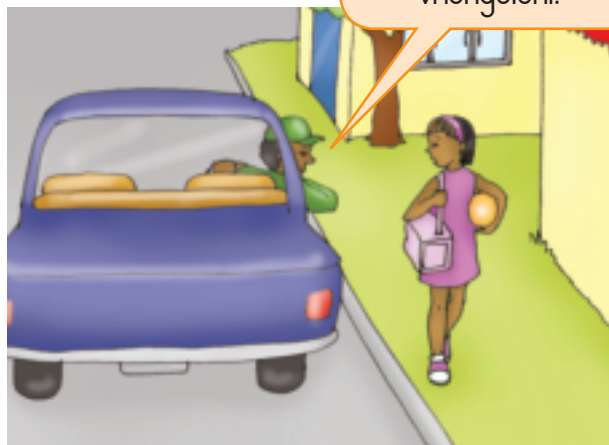
12

U ditsireledza

Kha ri ambe

Lavhelesani zwifanyiso izwi nga vhuronwane. Ni vhone arali ni tshi nga anetshela tshiṭori. Dadzani bulo la maambiwa la u fhedza.

Kha de, ndi do mu fheletshedza vhengeleni.

Hai, kha vha do nnditsha nne!

Ho itea mini?

Kha ri ambe

Rerani nga vhudipi ha musidzana uyu, zwe a ita na uri vhoiwe no vha ni tshi nga ita zwifhio kha nzulele yo raloho.

Duvha:.....

Kha ri n̄wale

N̄walani milayo mit̄anu ya u d̄itsireledza.
Ni thome mūn̄we na mūn̄we ngauri:

Vhana vha songo vuwa vho...

Kha ri ite nyito

Itani masiki wa u sumbedza vhud̄ipfi.

Khethani uri ndi vhud̄ipfi hufhio hune na tama masiki
wānu u tshi sumbedza.

Zwi oleni kha bammbiri ̄la u vetaveta (̄la rafu).

̄Li gereni.

Gerani māto.

̄Li khavhiseni nga bammbiri ̄li re na muvhala.

Bvelani n̄nda

D̄ilugiseleni mūtātisano wa mugidimo.

Govhani (tumbani) f̄hethu ho teaho u thomiwa hone.

Thetshesani mudededzi wānu vha tshi ri:

“Gona f̄hasi! Redii! Goo!”

Ni phule nḡila i re na zwikhukhulisi.

Mugudisi:

Tsaino:

Duvha:

13

Muvhili wanga, mutakalo wanga

Kha ri ambe

Rothe ri na vhudifhinduleli ha u ita uri mivhili yashu i dzule yo takala.
Avha vhana vha khou ita mini zwine zwa vha zwavhudi kha mivhili yavho?

Ndi zwifhio zwiṱwe zwithu zwi si na mutakalo ngomu zwine vhathu vha ita?

No vha ni tshi zwi ḡivha uri u daha hu vhaisa mivhili yashu?

No vha ni tshi zwi ḡivha uri arali muṱwe muthu a tshi khou daha tsini na inwi zwi nga vhaisa muvhili waṱu?

U daha hu vhaisa mivhili yashu nga ṇḡilade?

Kha ri ṇwale

Itani thiki ✓ kana tshifhambano ✗ kha tshitatamennde tshiṱwe na tshiṱwe ni tshi sumbedza uri **ndi zwone** kana **a si zwone**.

	Segete i a ḡifha.
	Arali nda dzula tsini na muthu ane a khou daha, fola ḡi nga vhaisa muvhili wanga.
	U daha hu nga ita uri maṱo aṱu a birime.
	U daha hu vhanga malwadze a mulomoni.
	U daha hu nga vhanga tshihotola.
	U daha hu nga vhanga khentsa.

Milayo ya mutakalo

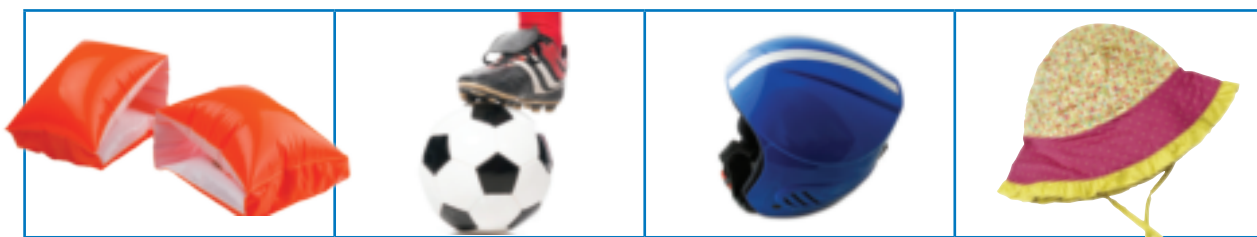

Ndi tea u tamba maṅo ndi tshi f'hedza u ḽa na musu ndi sa athu u edela. Ndi tea u gama mavhudzi ndi sa athu ya tshikoloni. Ndi tea u nongola ṅala arali ndo tamba mavuni. Ndi tea u tamba maṅo ndi tshi f'hedza u ḽa na musu ndi sa athu u edela. Ṽala dzanga dzi tea u dzula dzo geriwa na u kuna tshif'hinga tshot'he. Ndi tea u tamba zwanda tshif'hinga tshot'he ndi tshi bva bungani, ndi sa athu fara zwiliwa. Ndi tea u laṭa thishu dzi re na tshika binini.

Kha ri diphine

Vha tea u ambara mini uri vha tsireledzee? Livhanyani zwifanyiso nga u tala mutalo u tshi bva kha zwifanyiso zwi re kha muduba wa ṅṅha u tshi ya kha tshifanyiso tsho teaho tshi re kha mudumba wa f'hasi.

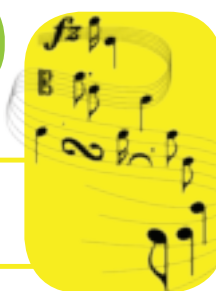

Kha ri diphine

Dionyoloseni nga u tamba mutambo wa khirikhethe mafanedza.

Mudededzi waṅu vha ḽo tamba muzika. Thetshelesani ni kone u edzisela mudivhitho wawo nga minwe kha desike.

Mugadisi:
Tsaino:
Duvha:

14

Pfanelo na vhudifhinduleli

Themo ya 1 – Vhege ya 8 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri vhale

Tshifhinga tshothe vhana vha tea u thusa nga u shuma mishumo mitani ya havho. Fhedzi vhana a vho ngo tea u shuma mishumo i no lemela sa ya vhahulwane. Vhana vha tea u wana tshifhinga tsha u tamba na u dzhena tshikolo.

Lavhelesani zwifanyiso. Itani thiki kha mishumo yo teaho vhana. Zwino riwalani fhungo nga fhasi ha tshifanyiso tshiwe na tshiwe ni tshi amba uri ndi zwifhio zwine na vhona zwo tea kana zwi songo tea vhana.

Mulalo u rengisa mitshelo duvha lothe a fhedza a si tsha dzhena tshikolo.

Musi tshikolo tshi tshi bva Mulanga u sheledza ngade ya miroho.

 	
Tshifhiwa u hwala zwidina nga uri u shuma kha mufhati.	Ntakadzeni na Bongi vha thusa kha u tanzwa zwigodelo.

Kha ri ambe

Ndi mishumo ifhio ine na ita hayani?

Ndi mishumo ifhio ine na ita tshikoloni ni tshi thusa mudededzi wanu?

Bvelani nnga

Edziselani kushumele kwa mishumo yo fhambananaho. Tshigwada tsha vhoiwe tshi tea u humbulela uri ni khou shuma mushumo ufhio.

Vhofhanani milenzhi ni ite mbambe.

Ni kone u ita ndowendowe ya u raha bola ya milenzhe ni vhone uri ni nga i raha ya swika ngafhi.

Pfanelo na vhudifhinduleli

Themo ya 1 – Vhege ya 8 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri ambe

Vhudzani khonani yangu uri avha
vhana vha khou pfuka milayo ifhio.

Tshikolo tshirwe na tshirwe

tshi na milayo u itela

uri zwithu zwi tshimbile

zwavhudi. Kijasi inwe na inwe

na yone i na milayo ine ra

tea u i tevhedza.

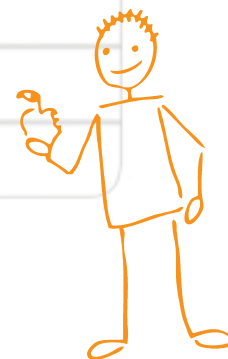

Kha ri n'wale

N'walelani kilasi yaṅu milayo ya 4.

A large spiral-bound notebook with several blank lines for writing.

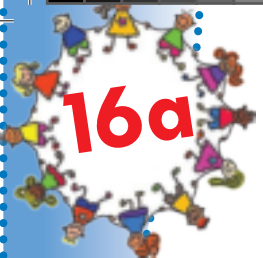
Kha ri ambe

Vhalani pfanelo na vhudifhinduleli ni ambe na khonani yaṅu uri zwiṅwe na zwiṅwe zwi amba mini.

VHUDIFHINDULELI HA VHASWA VHA AFRIKA TSHIPEMBE

Ndingano Farani muthu muṅwe na muṅwe nga u linganana na u fana. Ni songo ṭalula 	Tshirunzi tsha muthu Ṭhonifhani muthu muṅwe na muṅwe. Ni vhe na vhwavho na u vhavhalela. 	Vhutshilo Hulisani na u ṭhonifha vhabebi vhaṅu. Funanani na u fulufhedzea muṭani wa haṅu. Vhutshilo hoṭhe ndi mpho. Vhu ṭhonifheni. 	Hayani Thusani kha mishumo ya hayani.
Pfunzo Dzhenani tshikolo, ni gude ni shumese. Tevhedzani milayo ya tshikolo. 	U shuma Vhana vha songo kombetshedzwa u ṭoda mishumo. 	Mbofholowo na tsireledzo Ni songo vhaiza, u shengedza kana u shushedza vhaṅwe, nahone ni songo tenda vhaṅwe vha tshi zwi ita. Tandululani phambano nga mulalo. 	Ndaka Ṭhonifhani ndaka ya vhaṅwe vhaṭhu. Ni songo tshinyadza ndaka nahone ni songo tswa.
Vhurereli, lutendo na mihumbulo Ṭhonifhani lutendo na mihumbulo ya vhaṅwe vhaṭhu. 	Tsireledzo Vhavhalelani liḫfasi. Ni songo tambisa maḫi na muḫagasi. Tsireledzani zwipuka na zwimela. Kunakisani miḫi ya haṅu na zwitshavha zwa haṅu. 	Vhudzulapo Ivhani mudzulapo wa Afrika Tshipembe wa vhukuma na u fulufhedzea. Tevhedzani milayo, ni vhe na vhuṭanzi uri na vhaṅwe vha ita ngauralo. 	Mbofholowo ya u amba Ni songo ṭuṭuwedza mazwifhi na vengo. Ivhana na vhuṭanzi uri vhaṅwe vhaṭhu vha songo nyadziwa kana u vhaizwa.

Themo ya 1 – Vhege ya 8 – Bammбири ja u shulela ja

16a

Maduvha a tshipentshela a vhurereli na zwinwevho

Kha ri ambe

Nangani vhuṁwe ha vhurereli uhu. Wanani zwinzhi nga vhurereli uhu.
Dilugiseleni u ita mukumedzo kilasini. Ni lengedze u ḁa na bugu kana
zweifanyiso zwa u tikedza mukumedzo waṁu.

Tshihindu

Tshiislamṁ

Tshiyuda

Tshikhriste

Ri tea u tḁonifha vhathu vha vhurereli hoṁhe.

Vhurereli haṁu ndi hufhio? _____

Vhurereli ha khonani yaṁu ya mbiluni ndi hufhio? _____

Duvha:.....

Ndi a ditola hafhu

16b

Kha ri n̄wale

N̄walani zwi no ni kwama kha garaṭa iyi.

Dzina ḽanga _____

Tshifani tshanga _____

Duvha ḽa mabebo anga _____

Gireidi yanga _____

Tshikolo tshashu _____

Nomboro yanga ya luṭingo (founu) _____

Direse yanga _____

Nomboro ya shishi _____

Mutambo une nda u funesa _____

Muvhala une nda u funesa _____

Khonani yanga ya mbiluni _____

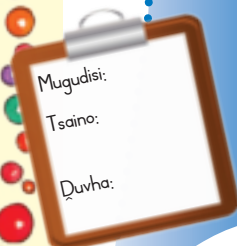
Zwine zwa ntakadza _____

Zwine zwa ntunguf hadza _____

Zwine zwa ntsinyusa _____

Zwine nda zwi konesa _____

Themo ya I – Vhege ya 8 – Bammbiri ḽa u shulela ḽa

Mugudisi:

Tsaino:

Duvha:

Kulele ku re na mutakalo

Kha ri ambe

Lavhelesani tshirwe na tshirwe tsha zwigwada zwa zwiliwa ni ambe na khonani yaṅu ngazwo:

Ndi zwiliwa zwifhio zwi re kha tshigwada tshirwe na tshirwe?

Ndi nga mini tshigwada tshirwe na tshirwe tsha zwiliwa tshi tshavhudi kha riṅe?

Phurotheini

Phuretheini dzi fhaṭa sele ntswa u itela uri mivhili yashu i aluwe.

Vithamini

Vithamini na miminerala zwi thusa mivhili yashu kha u lwa na u pfukela ha zwitzhili zwa thusa uri ri dzule ri na mutakalo.

Bvelani nda

Humbelani mudededzi waṅu vha ni sumbedze kutambeke kwa mutambo wa "founu i sa shumi". Ni tshi fhedza ni ite ndowendowe ya u posa bola.

Khabohaidireithi

Hezwi zwiliwa zwi ri fha nungo (mafulufulu).

Zwibveledzwa zwa mafhi

Zwiliwa zwa mafhi zwi ita uri marambo ashu a khwathe, nga maanda arali ri tshee vhatuku, musi marambo anu a tshi kha di aluwa.

Kha ri nwale

Itani mutevhe wa zwiliwa zwe na la mulovha. Kha kholomo ya u fhedza, bulani uri izwi zwiliwa ndi phurotheini, khabohaidireithi, mitshelo kana miroho naa.

Zwiliwa zwe nda la mulovha	Lushaka lwa zwiliwa

18

Themo ya 2 – Vhege ya 1 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri ambe

Kulele kwashu

Vhudzisani khonani dzanu nga uri vha takalela u la mini. Lavhelesani zwiliwa zwo fhambananaho ni ite thiki (✓) arali ni tshi zwi takalela, kana tshifhambano (✗) arali ni sa zwi takaleli.

Dzhenisani madzina a mirado ya tshigwada tshanu.

Kha ri nwale

Lavhelesani thebulu ye na i dadza ni kone u fhindula mbudziso idzi.

Ndi zwiliwa zwifhio zwe khonani dzanu dzi si zwi takalelese?

Ni vhona u nga kulele kwa khonani dzanu ku na mutakalo ngomu?

Ndi nga mini ni tshi ralo?

Kha ri diphine

Humbelani mudededzi wanu vha ni sumbedze kutambelwe kwa founu i sa shumi.

Duvha:.....

Kha ri n'wale

Itani mutevhe wa tshaka dza zwiliwa
zwine ra tea u zwi la d'vha liñwe na
liñwe.

Kha ri n'wale

Nwalani risipi ya zwiliwa zwine na zwi funesa.

Ri tea u tinya mini?

Muño wo kalulaho ngauri u nga
ri vhangela mutsiko wa malofha
u re n'ha musu ro no aluwa.

Swigiri yo kalulaho ngauri i nga
ri vhangela daibetisi musu ro no
aluwa.

Swigiri yo kalulaho i dovha ya
vhanga mivhili yo kalulaho.

Nyamunaiti (dirinkhi), khekhe
na matshipisi zwo kalulaho.

Risipi ya _____

Ndi go shumisa thimbanywa dzifhio?

Ndi tevhedza kubikele kufhio?

Mugudisi:
Tsaino:
Duvha:

19

Kulele ku re na mutakalo ngomu

Themo ya 2 – Vhege ya 2 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri n'wale

Shumani na Malindi vha khou ya Khefini ya Sunshine. Vha khou tea u renga zwiliwa zwa u bika tshilalelo. Vha thuseni uri vha ite menyu wa zwiliwa zwi re na mutakalo.

Bvelani nnda

Sielisanani u dzungudza thambo uri khonani dzaṅu dzi i f'hu'f'he.

Kha ri n'wale

Nwalani zwithu zwine vha tea u renga na mitengo ya hone kha mutevhe wa zwirengwa u re afho f'hasi. Shumani na Malindi vho badela vhugai kha zwiliwa zwe vha renga?

MUTEVHE WA ZWIRENGWA

MUTENGO

Kha ri n'wale

Kulele kwanu ku na mutakalo ngomu u swika ngafhi? Khalarani tshifhatuwotshinwethuwi kha kulele kuriwe na kuriwe ku re na mutakalo.

Kulele kwanga

	Ee	Hai
Ndi anzela u la ndi Thiviini.		
Ndi pfana na mitshelo na miroho.		
Ndi pfana na zwiliwa zwa mapfura sa matshipisi.		
A thi pfani na u nwa magi, ndi funesa dzhusi.		
A thi li miroho ye nda sevhedzwa.		
Ndi tafuna zwiliwa zwanga nga ngona.		
Ndi la vhuragane ndi sa athu ya tshikoloni.		

Vhalani uri ndi zwifhatuwotshinwethuwi zwingana. _____

U la zwavhudi

Kha ri ite nyito

Olani kana ni nambatedze zwifanyiso zwa zwiliwa ni tshi sumbedza muḽo u re na mutakalo ngomu.

Kha ri vhale

Milayo ya kulele ku re na mutakalo ngomu

Ni tambe zwanda tshifhinga tshothe ni sa athu fara zwiliwa.

Ni songo litsha zwiliwa zwi songo tibiwa/ khurumedzwa.

Ni songo la zwiliwa zwa kale kana zwo tshinyalaho.

Shumisani makanda na makhwathi a miroho kha u ita pfudzethukhwi (khomphosi) ngadeni.

Tavhani miroho yanu inwi mune.

Kha ri ite nyito

Olani tshifanyiso ni tshi sumbedza muthihi wa hei milayo.

A large empty rectangular box with a green border, intended for drawing or writing.

Mugadisi:

Tsaino:

Duvha:

21

Zwikhokhonono

Themo ya 2 – Vhege ya 3 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri ambe

Ambani nga zwipida zwo fhambananaho zwa zwikhokhonono.

Zwikhokhonono zwi na zwipida zwiraru zwa muvhili
thoho, mutumbu wa nthha na mutumbu wa fhasi.

Zwi dovha zwa vha na milenzhe ya rathi na
zwichuphuledzi.

Kha ri ite nyito

Lebulani tshikhokhonono.
Talani mutalo u tshi bva kha
lebulu inwe na inwe u tshi ya
kha tshipida tsho teaho tsha
tshikhokhonono.

Thoho

Mutumbu wa
nthha

Mulenzhe/gwendo

Bvelani nnda

Nonani sa notshi, fhufhani sa tshisusu ni thamuwe sa nzie.
Zwino no no lugela u tamba bola ya milenzhe!

Duvha:.....

Tshiphuphuledzi

Lito

Mutumbu wa
fhasi

Kha ri n̄wale

Talani mutalo ni tshi livhanya dzina lijwe na lijwe na tshikhokhonono tsho teaho. Bulani uri ndi zwikhokhonono zwifhio zwine zwa ri thusa na zwine zwa ri tshinyadza.

N̄otshi

Lunyungu

Thunzi

Lusunzi

Nzie

Tshisusu

Kugoñoño

Tshisusuvhoya

Kha ri n̄wale

Zwino dzhenisani (n̄walani) maipfi ane a khou t̄ahela.

dzi ita mutoli.

dzi an̄dadza muvula.

vhu an̄dadza dali (maḽaria).

dzi an̄dadza malwadze.

dzi ḽa zwilinwa zwa vhalimi.

Mugudisi:
Tsaino:
Duvha:

Zwiñwe hafhu nga zwichokhonono

Kha ri ambe

Lavhelesani zwifanyiso ni vhudze khonani yangu uri ndi ngani notshi dzi na mushumo.

Notshi dzi anadza muvula. Muvula u shuma u anwisa mitsshelo.

Notshi dzi ita mutoli.

Kha ri riwale

Nwalani dzina la tshikhokhonono tshiñwe na tshiñwe zwichalani zwe na newa.

nzwonza mununzu kha dzuvha.

Nzie i na magwendo o khwatsha a u thamuya ngao.

Duvha:

_____ shumisa
zwiphuphuledzi kha u davhidzana.

_____ zwi andadza muvula kha
zwimela.

_____ andadza zwitzhili.

Kha ri ite nyito

U ita tshikhavhisi nga
zwickhokhonono.

- Gerani zwickhokhonono
zwi re kha siatari la
zwigeriwa nga murahu
ha bugu.
- Zwinembeledzeni kha
heñara.

23

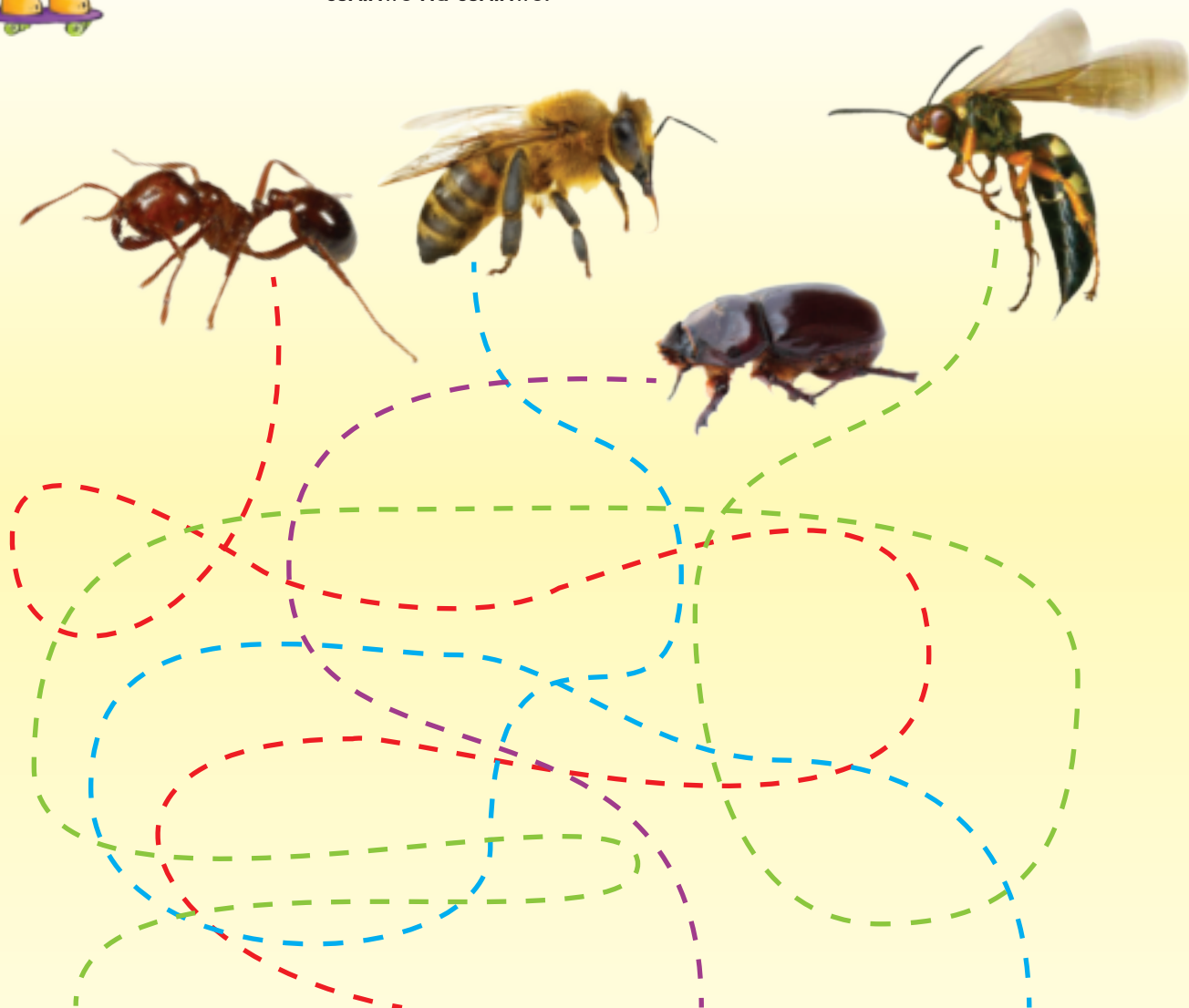
Haya ha zwickhokhonono

Themo ya 2 – Vhege ya 4 – Bammhiri la u shulela la

Kha ri ite nyito

Tevhedzelani lutambo ni wane haya ha tshikhokhonono tshiñwe na tshiñwe.

46

Duvha:

Kha ri ite nyito

Monamonani na dzharaṭa ya tshikolo ni vhone
uri ndi tshaka nngana dza zwikhokhonono dzine
na nga dzi wana.

Kha ri n̄wale

Ndi zwikhokhonono zwifhio zwe na zwi vhona ngei n̄da. Nangani tshithihi
ni tshi n̄wale hafha.

Itshi tshikhokhonono tshi la zwiliwade?

Itshi tshikhokhonono tshi tshimbila nga u ongolowa kana nga u t̄avhanya?

Tshikhokhonono tshanu tshi na mushumo? Ndi nga mini ni tshi ralo?

Tshikhokhonono tshanu tshi a huvhadza? Ni nga ita mini arali tsha nga ni
huvhudza?

Kha ri d̄iphine

Zwino dizainani
na u ola
tshikhokhonono
tshanu inwi
mune ni tshi
rine dzina.

Tongisani vhutsila he na ita

Kha ri ite nyito

Itani tshisusu tshanu inwi mune

Ni do tea u vha na: Bammbiri la A4
 Khirayoni dza phula (wakisi)
 Tshigero
 Guluu
 Tshifhutabibi
 Gwati la bammbiri la bungani

Olani tshisusu, ni tshi sumbedza muvhili watsho mulapfu, musekene na mabesu. Khavhisani mabesu a tshisusu tshanu nga phetheni (makolo) dza mivhala yo fhambananaho. Ni vhe na vhutanzi uri mabesu aya vhuvhili hao a a fana na u lingana. Gerani tshisusu itshi. Nambatedzani muvhili uyu kha gwati la bammbiri la bungani. Zwino itani zwiphuphuledzi nga tshifhutabibi tsho khotiwaho. Tshi tomeni kha thoho ya tshisusu.

Bvelani nngā

Edzisani mitambo iyi.

Tshiṭṭshi tsha 1:

Basiketebolo: Bammbisani bola ni tshi khou gidima nga masongesonge.

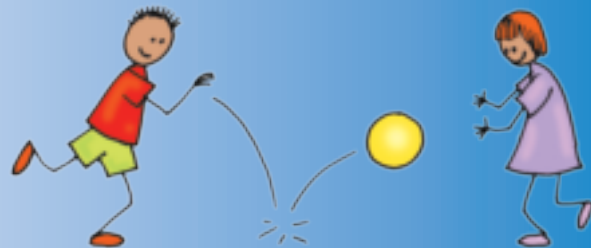
Tshiṭṭshi tsha 2:

Hokhi: Shumisani thanda ya hokhi kha u sukumedza bola i tshi ya mapalani.

Tshiṭṭshi tsha 3:

Netibolo: Bammbisani bola i tshi ya ha khonani yaṅu zwenezwi ni tshi khou gidima.

Tshiṭṭshi tsha 4:

Ragibii: Gidimani na bola ni i fhirisele kha vhaṅwe.

Tshiṭṭshi tsha 5:

Bola ya milenzhe: Dirivhulani bola i tshi ya mapalani.

25

Tshitendeledzi tsha vhutshilo

Tshitendeledzi tsha vhutshilo tshi na maga ane a tevhedza thevhekano ngede. Lavhelesani tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshidula na tsha tshisusu ni ambe nga maga o fhambananaho.

Tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshidula

Kha ri ambe

Lavhelesani zwifanyiso ni vhudze khonani yaṅu uri tshidula tshi shandukisa hani kha tshitendeledzi tsha vhutshilo hatsho.

- 1 Zwiḍula zwivhili zwi a gombana u itela u andedza makumba.
- 2 Tshidula tsha tshisadzi tshi kudzela makumba.
- 3 Buluvhulu ḽi re na mapwiṭi na mveki ya mutshila.
- 4 Buluvhulu ḽi mela milenzhe.
- 5 Mutshila u thoma u fovhela.
- 6 Tshidula tsho vhinaho tshi na mafhafhu nahone mapwiṭi ha tsheho.

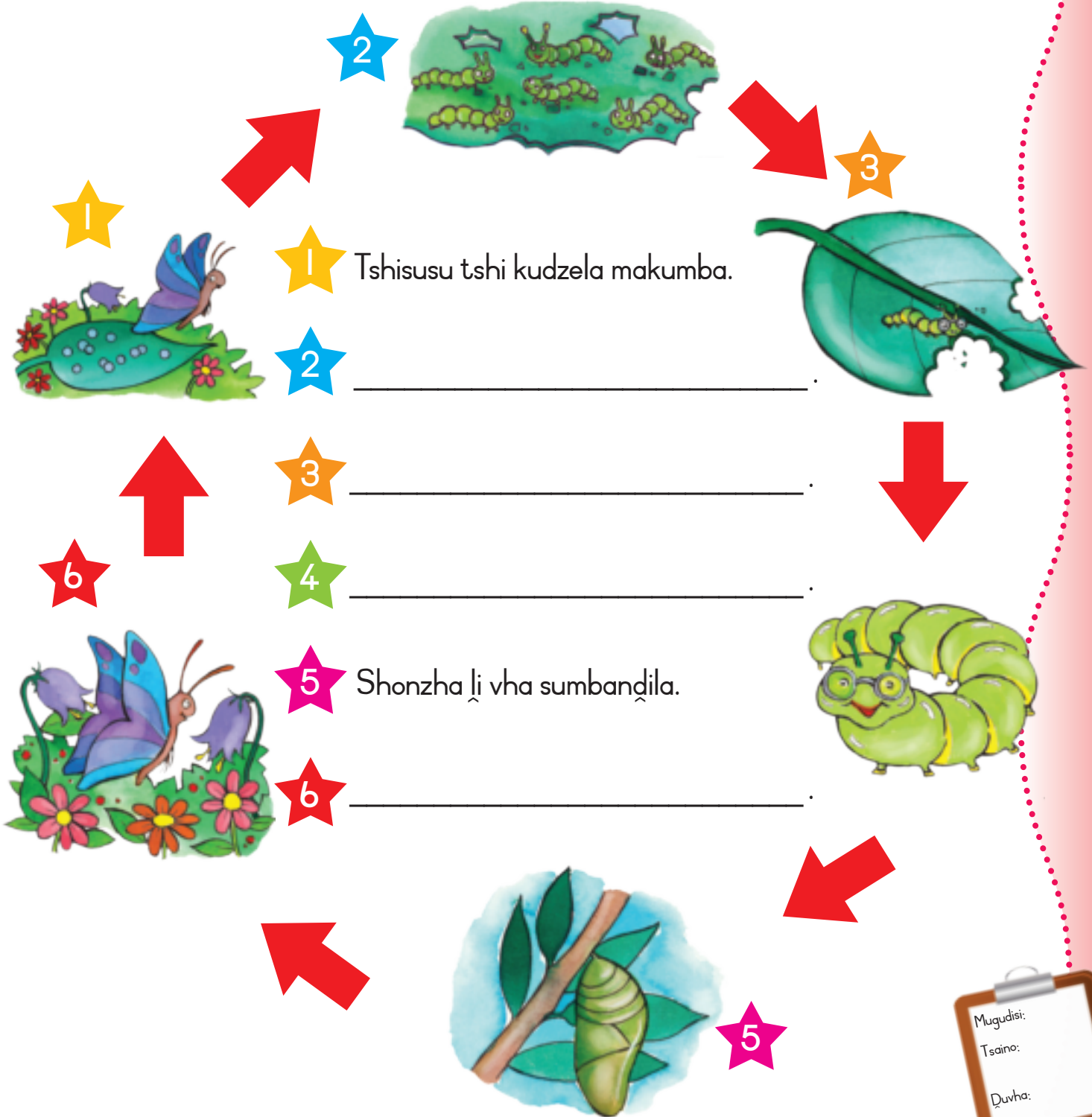

Kha ri ite nyito

Zwino lavhelesani tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshisusu.
Nwalani zwine zwa bvelela kha liḡa liḡwe na liḡwe la
tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshisusu. Ro dzula ro ni
itela maga mavhili.

Tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshisusu

26

Zwitendeledzi zwa vhutshilo

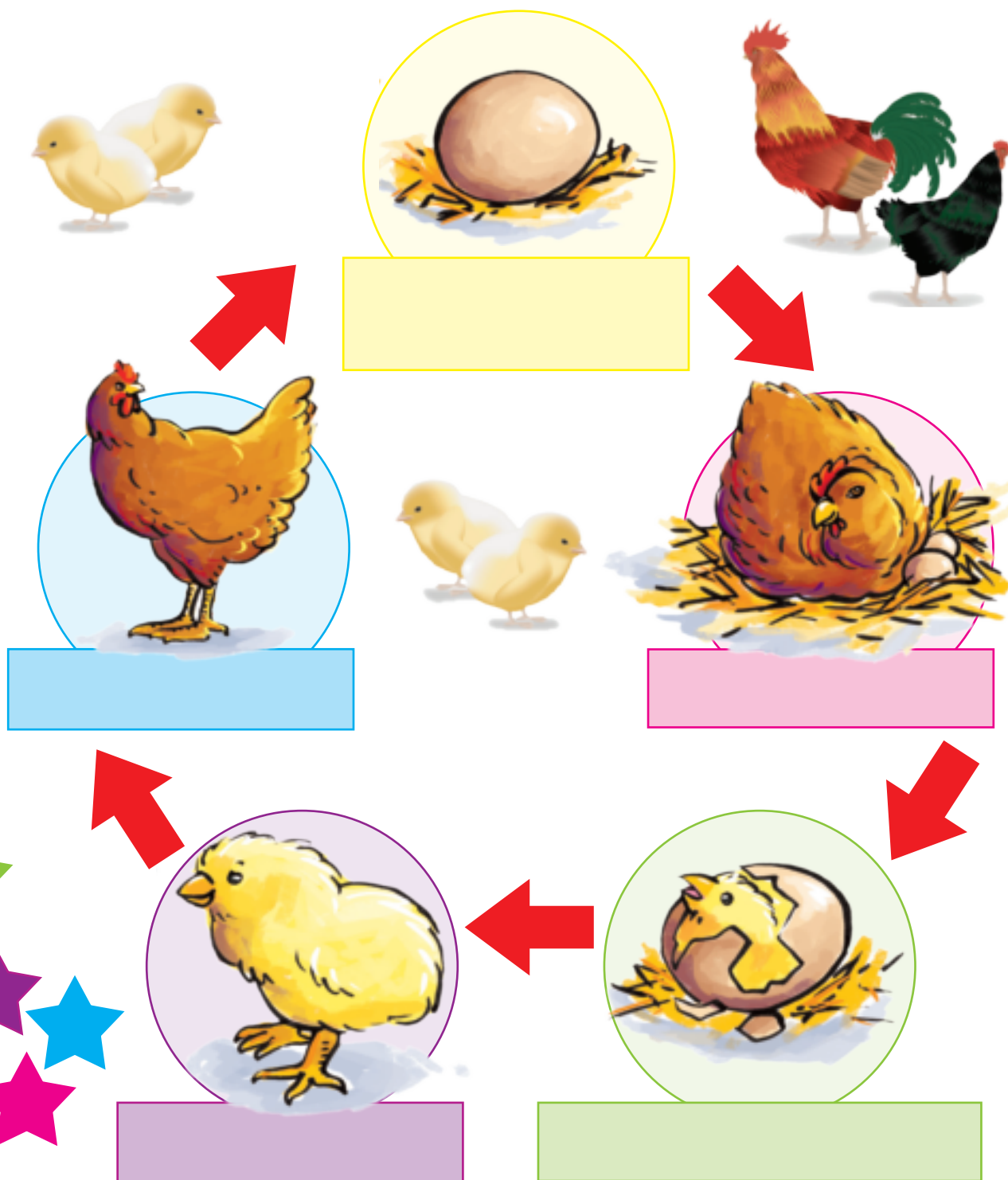
Themo ya 2 – Vhege ya 5 – Bammbiri la u shulela la

Kha ri ambe

Lavhelesani zwifanyiso izwi ni ambe na khonani yaṅu nga tshitendeledzi tsha vhutshilo ha khuhu. Nwalani nga zwine zwa bvelela kha ḽiga ḽiṅwe na ḽiṅwe.

Tshitendeledzi tsha vhutshilo ha khuhu

Kha ri ite nyito

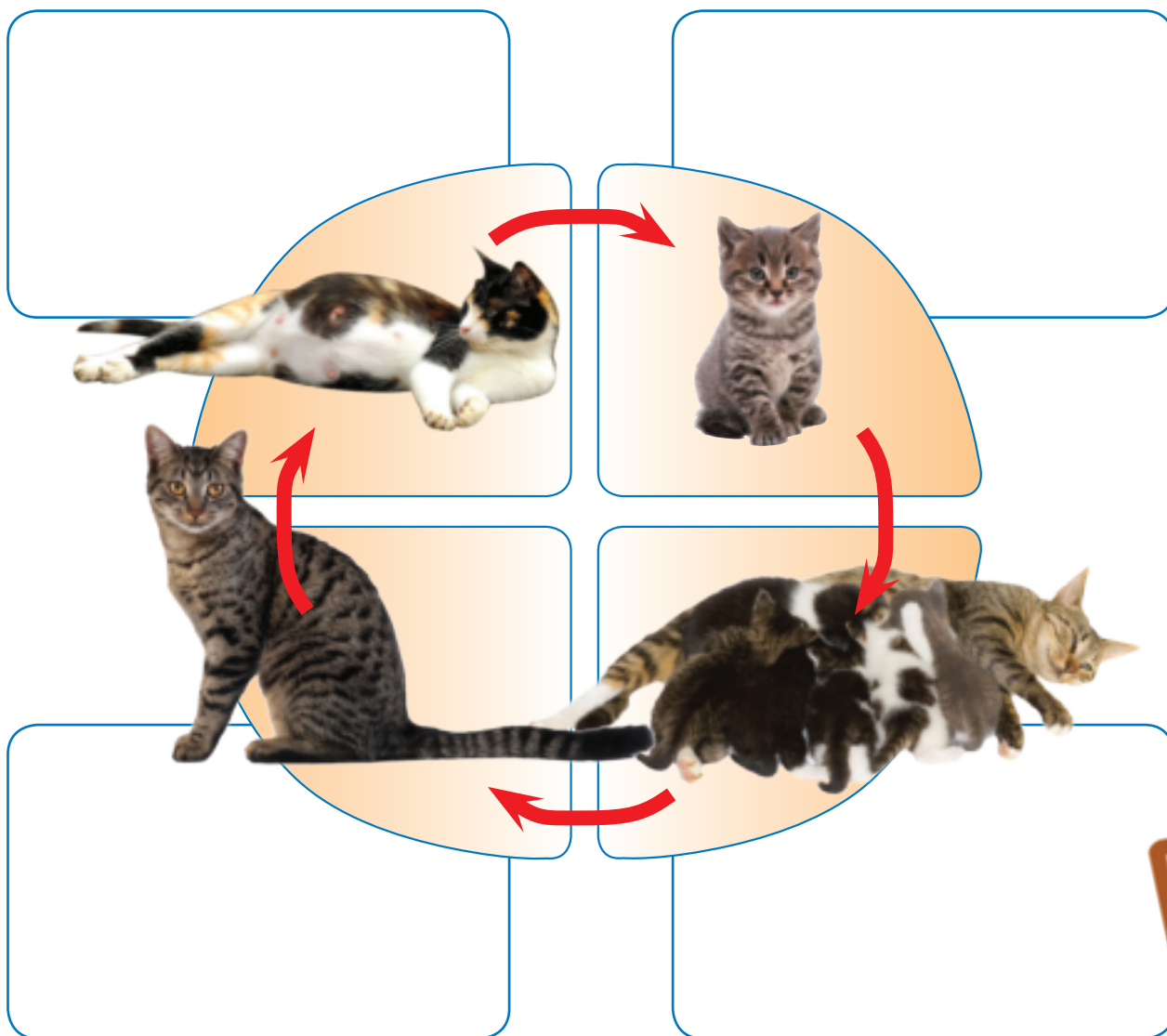
Itani tshitendeledzi tsha vhutshilo ha inwi mune.

Lebulani tshifanyiso tshiwe na tshiwe tshi re kha vhili la nganetshelo ni tshi sumbedza tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshimange.

Nomborani maga a u bva kha l u swika kha 4 ni a shumise kha vhili lanu la nganetshelo.

	Tshimangana tshi a ṭanziwa (bebwa).		Tshimange tsho vhinaho (tshihulwane).
	Mme atsho u vha na luvhuli vhege dza ṭahe dzoṭhe.		Tshimange tshi mamisa zwimangana zwatsho.

Tshitendeledzi tsha vhutshilo ha tshimange

Tshifuwohaya tshanga

Kha ri ite nyito

Itani masiki wa tshifuwohaya.

Ni do tea u vha na: Bammbiri la A4

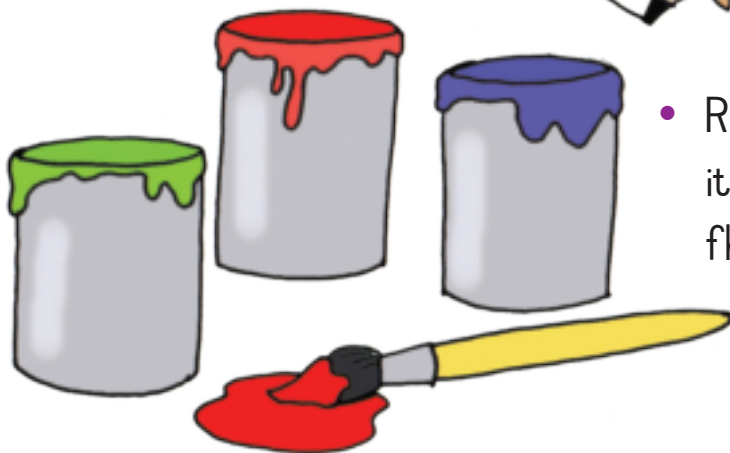
Penisela

Pennde ya luvhanda na madi

Iyebadi (zwifhutandevhe)

- Olani tshifhatuwo tsha nga nnda tsha tshimange kha bammbiri.

- Rithani pennde uri ni kone u ita pennde ya mivhala 3 yo fhambananaho.

- Shumisani iyebadi nthihi kha muvhala muñwe na muñwe.

- Itani zwithomathoma zwa mivhala yo fhambananaho kha tshifhatuwo tsha tshimange.

Kha ri ambe

Talutshedzani khonani yanu nga
tshifuwohaya tshanu kana tsha muniwe
muthuvho ane na mu divha.
Bulani uri ni do tshi thogomela nga ndilade.

Kha ri ite nyito

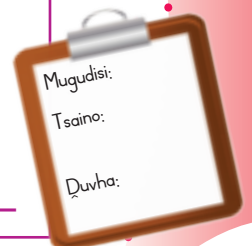
Olani zwithu zwina zwine na tea u ita musi ni tshi
thogomela tshifuwo tshanu.

Blank writing area with a pink border and a horizontal line at the bottom.

Blank writing area with a green border and a horizontal line at the bottom.

Blank writing area with an orange border and a horizontal line at the bottom.

Blank writing area with a purple border and a horizontal line at the bottom.

28

U vhavhalela vhupo hashu

Kha ri ambe

Lavhelesani phositara khedzi ni ambe na khonani dzanu nga zwine dza ri vhudza.

Lavhelesani logo ya mvusuludzamalatwa.

No no vhuya na vhona ngafhi logo yo raliho?

Ri vusuludzeni wee!

Bvelani nda

Ni nga dithomela mutshino wanu ni tshi shumisa dzihupu na riboni?

Kha ri vhale

Ri nga thusa hani uri vhupo vhu dzule ho kuna?

Ri tea u elelwa **FDV**.

Fhungudzani: Ri tea u fhungudza u lakatedza.

Dovholosani: Kha ri dovholole u shumisa zwithu lunzhi ri sa athu zwi laṭa.

Vusuludzani: Ri tea u wana ndila dza u shumisa hafhu mabammbiri,
mabodelo na zwiṱikoti.

Kha ri ṱwale

Kha thebulu i re afho fhasi, ṱwalani madzina a zwithu zwine zwa nga vusuludzwa. Ro ni thomela mutevhe muṱwe na muṱwe.

Vusuludzani ngilasi	Vusuludzani puṭasiṱiki	Vusuludzani mabammbiri	Itani mupfudzethukhwi (khomposi)
Mabodelo a kale	Mapuṭasiṱiki	Guraṅṅa	Makanda/makhwathi a miroho

Mugudisi:
Tsaino:
Duvha:

29

Mvusuludzamalatwa

Kha ri n'wale

Talani mutalo u tshi bva kha tshinwe na tshinwe tsha zwithu zwi re kha tsha monde u tshi ya kha tshithu tshi re kha tsha u la, ni tshi sumbedza uri zwi nga shumiswa hani kha u ita zwithu zwi re na mushumo.

Zwino dizainani ni lebulu tshinwe tshithu tshine na nga tshi ita ni tshi shumisa zwithu zwo vusuludzwaho.

Dzina la tshithu

Tsho itwa nga

Olani tshifanyiso tsha itsho tshithu tshanu.

Kha ri n̄wale

Elekanyani nga zwithu zwine zwa nga ita khomposi yavhudi. Nwalani ipfi liṛwe na liṛwe kha kholomo yone afho fhasi uri ni fhedzise thebulu. Ni nga kha ḡi elekanya nga zwiṛwe zwithuvho zwanu ni kone u zwi vhekanya kha kholomo dzone.

mapulasitiki

makanda/makhwathi a miroho

zwibigiri

zwikotikoti zwa nyamunaiti (ḡirinkhi)

makanda a makumba

Zwithu zwi sa sini

Zwithu zwi no sina

Kha ri ite nyito

Itani phositara ya u kaidza u lakatedza.
Olani tshifanyiso ni n̄wale mulaedza.

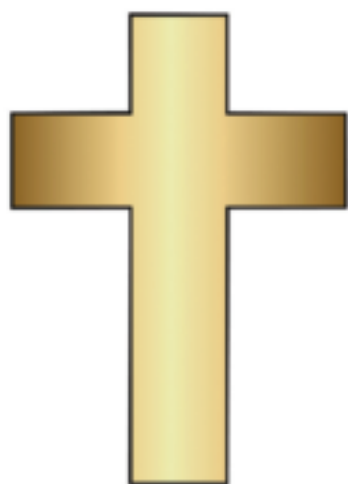
30

Maduvha a tshipentshela a vhurereli na zwiwwevho

Kha ri ambe

Ambani na khonani yaṅu uri ndi vhurereli hufhio hu no shumisa zwiga izwi. Bulani uri ndi tshiga tshifhio tshi no shumiswa kha vhurereli haṅu. Arali ni sa tshi wani, tshi oleleni khonani yaṅu.

Tshifhambano ndi tshiga tsha
Tshikhiresiṯe. Jesu, Murwa wa Mudzimu, o
fela zwivhi zwashu tshifhambanoni.

Luvhedzhegu lwa riwedzi na riṅaledzi ndi
tshiga tsha Tshiisiṯlamu. Vhamoslem vha
rabela luṯanu nga duvha.

Tshiga tsha Vhayuda ndi Riṅaledzi ya
Dafita. Khosi Dafita o vha e khosi ya
Vhaisiraele.

Tshiga tsha Vhahindu ndi Om, tshine
tsha wanala tsho riwalwa kha luambo lwa
kale lwa Devanagari lwa India.

Duvha:.....

Fhethu ho fhambanaho ha u rabela

31

Kha ri ite nyito

Olani mutalo u tshi tlanganya vhurereli vhuwe na vhuwe na fhethu hune ha rerelwa hone.

thembele

sinagogo

mosiki

kereke

Vhurereli

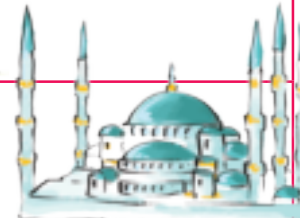
Tshiisilamu

Tshihindu

Tshikhirisite

Tshiyuda

Fhethu ha u rerela

Kha ri ite nyito

Vhudzisani khonani dzaṅu nṅa uri ndi zwiga zwifhio zwi no sumbedza vhurereli havho. Zwikopololeni tsini na madzina avho.

Madzina a khonani dzaṅu

Zwiga

Mugudisi:
Tsaino:
Duvha:

Themo ya 2 – Vhege ya 8 – Bammbiri la u shulela la

T^hanziela

ya u khunyeledza Bugu ya 1 ya
Zwikili zwa Vhutshilo ya Gireidi
ya 3 yo newa

Nwalani dzina lanu.

Duvha _____

Mudededzi _____

Dikishinari yanga

A
a

Handwriting practice lines for uppercase A and lowercase a.

G
g

Handwriting practice lines for uppercase G and lowercase g.

B
b

Handwriting practice lines for uppercase B and lowercase b.

H
h

Handwriting practice lines for uppercase H and lowercase h.

C
c

Handwriting practice lines for uppercase C and lowercase c.

I
i

Handwriting practice lines for uppercase I and lowercase i.

D
d

Handwriting practice lines for uppercase D and lowercase d.

J
j

Handwriting practice lines for uppercase J and lowercase j.

E
e

Handwriting practice lines for uppercase E and lowercase e.

K
k

Handwriting practice lines for uppercase K and lowercase k.

F
f

Handwriting practice lines for uppercase F and lowercase f.

L
l

Handwriting practice lines for uppercase L and lowercase l.

Dikishinari yanga

M
m

Handwriting practice lines for the letter M.

S
s

Handwriting practice lines for the letter S.

N
n

Handwriting practice lines for the letter N.

T
t

Handwriting practice lines for the letter T.

O
o

Handwriting practice lines for the letter O.

U
u

Handwriting practice lines for the letter U.

P
p

Handwriting practice lines for the letter P.

V
v

Handwriting practice lines for the letter V.

Q
q

Handwriting practice lines for the letter Q.

W
w

Handwriting practice lines for the letter W.

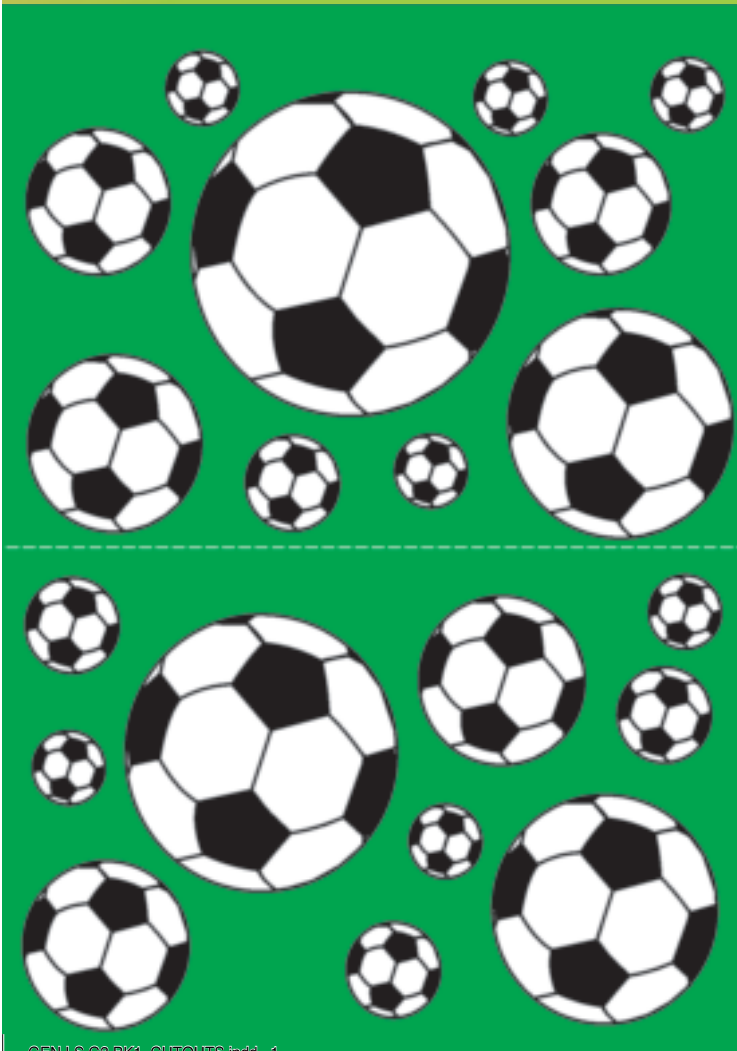
R
r

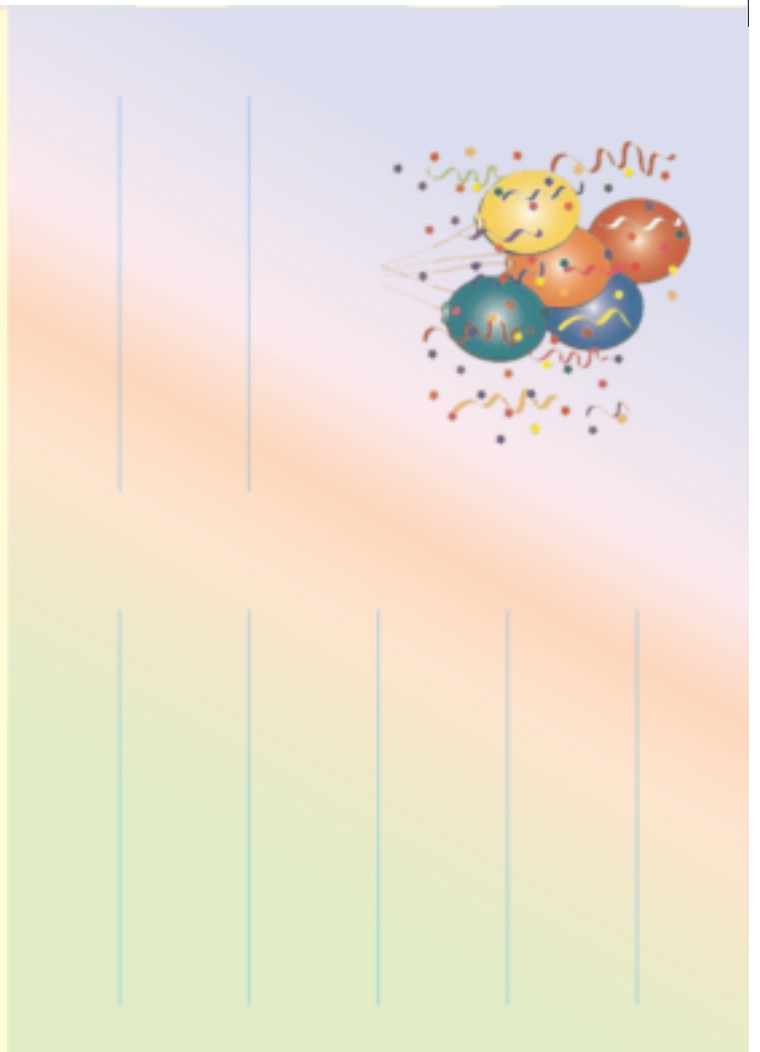
Handwriting practice lines for the letter R.

X-Z
x-z

Handwriting practice lines for the letters X, Y, and Z.

P. 45

